

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

וילך: שו"ת עם רביה"ק בעניני פרשת השבוע

סעודת מצוה כשגומרים לכתוב ס"ת

שאלה. האם יש דין סעודת מצוה כשגומרים לכתוב ס"ת ובישי"ש ובפוסקים מצינו רק כשמסיים מסכת אבל כשמסיים ס"ת האם גם נחשב כסעודת מצוה.
תשובה. אולי.

לעשות הכנסת ס"ת ברוב פרסום

שאלה. צ"ע מדוע נהגו לעשות הכנסת ס"ת ברוב עם ובפרסום גדול הרי לוחות ראשונות שניתנו בפרסום נשתברו ושניות שניתנו בצנעה נתקיימו א"כ לכאורה יהא ראוי לעשות הכנסת ס"ת בצנעה.
תשובה. בזמנינו שכבר יש תורה מפורסמת ראוי לעשות גם ההכנסה בפרסום.

ביאור לשון הרמב"ם בהל' ס"ת.

שאלה. מדוע הרמב"ם כפל הלשון איש ואיש, במה שכתב בהלכות ס"ת פי"ז ה"א כתב "מצות עשה על כל איש ואיש מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו".
תשובה. שאין יוצא בשל אביו.

שותפות בכתבי ספרים

שאלה. לשיטות הסוברות ששותפות כספית לא מועילה בכתבת ס"ת, האם היא מועילה בכתבת ספרים.
תשובה. כן.

קניית ספר חידו'ת לגבי קיום מצוה

שאלה. לדברי הרא"ש האם כל הקונה ספר שיש בו דברי תורה האם מקיים מצוות עשה דאורייתא של כתיבת ס"ת.
תשובה. אינו מוכרח.

חידור בכתבת ספר

שאלה. האם לפי הרא"ש בכתבת ספרים יש גם את הדין של זה קלי ואנוהו, כמו בס"ת ויצטרכו להדר בכתבה נאה ובקולמוס נאה וכו'.

מצות כתיבת ס"ת לרא"ש

שאלה. לפי הרא"ש הנ"ל האם מצווה על כל אחד ואחד לכתוב ספר חידושי תורה, וכמו שבגמ' סנהדרין כ"א: משמע שלכל אחד יש מצוה לכתוב ס"ת.
תשובה. או חומשים ושו"ע

עוסק במצוה בכתבת ס"ת:

שאלה. מדוע בכתבת ס"ת וספרי הקודש יש את הדין של עוסק במצוה פטור מן המצוה, והרי העוסק במצוות ת"ת לא נאמר עליו דין זה של העוסק במצוה, וא"כ מדוע עוסק בכתבת התורה יהיה חמור מהעוסק בה בעצמו.
תשובה. אין זה מצוות ת"ת.

מה ההבדל בין קניית ס"ת לירושת ס"ת

שאלה. כתבו לכם, בגמ' אעפ"י שהניח לו אביו ס"ת מצוה לכתוב משלו, ולכאוי אם קונה ס"ת מוכן מחבירו גם מקיים המצוה, וא"כ מאי שנא מירושה שזה שלו שלא מקיים וקונה מסופר שמקיים.
תשובה. עיין רמ"א יו"ד סי' ע"ר ס"א.

[רמ"א: שכן לו סופר לכתוב לו ספר תורה או שקנאו והוא היה מוטעה והגיהו -- הרי זה כאילו כתבו (ב"י בשם נ"י). אבל לקחו כך ולא הגיה בו דבר הוי כחוטף מצוה מן השוק (טור בשם ריב"ל פרק הקומץ) ואינו יוצא בזה]

שימיה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל [שם]

שאלה. שימיה בפיהם, האם מכאן ראייה דלא כהגר"א, שמצוות ת"ת היינו רק כשמוציא מפי.

תשובה. הגר"א אמר להיפך, עיין שו"ת הלכות סי' מ"ז דין י', מיהו לכתחילה מצוה מן המובחר שיוציא בפיו. [שמחת מרדכי]

ויקרא משה ליהושע וגו' כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ וגו' (לא, ז) שאלה. בפרשת וילך כתוב שמתחילה משה אמר ליהושע "כי אתה תבוא", ואח"כ הקב"ה אמר "כי אתה תביא", ופירש רש"י שמשה אמר תבוא הכל על פי עצתן של זקנים, והקב"ה אמר לו קח מקל והך על קדקדם הכל עפ"י עצתך. ויל"ע אטו מה שאמר משה ליהושע מעצמו הוא והרי ודאי כל דברי משה אינם אלא עפ"י הגבורה, וא"כ אכתי צ"ב מ"ט מתחילה אמר תבוא. תשובה: ללמד הדין.

הקהל את העם. (לא, יב)

שאלה. כתוב במשנה במגילה דהקהל דוחים ולא עושים בשבת דאם מוצאי סוכות בשבת עושים ביום ראשון, וצ"ב איזה איסור יש בהקהל ולמה לא יעשו בשבת דהרי הבימה מוכנה מער"ש ואיזה איסור יש בקריאת הקהל בשבת.
תשובה: מרוב דוחק יעשו מלאכות.

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. (לא, יט)

שאלה. כיון דיש מצות עשה דכתיבת ס"ת, א"כ מ"ט אין מברכין על מצות כתיבת ס"ת כמו כל מצות עשה.
כ תשובה: מברכין ברכה על התורה.
[דכיון דעיקר מצות כתיבת ס"ת הוא כדי ללמוד בה וכמוש"כ הפוסקים בשם הרא"ש א"כ הברכה שמברכין על הלימוד עולה גם לכתבה. ועיי"ש במהר"ם ש"י"ק שהביא כעיי"ז בשם מהר"י בירב]

מצות כתיבת ספר תורה

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימיה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל [לא יט]

בטעם שמצוות כתיבת ס"ת מצוה אחרונה

ש. בחינוך ראיתי שהמצוה אחרונה בתרי"ג מצוות זה כתיבת ס"ת לכל אחד ואחד. האם יש איזה טעם מדוע משמים סובבו שהמצוה האחרונה בתורה תהא דוקא מצוה זו ולא מצוה אחרת.
ת. תורה כנגד כולם.

מצוות כתיבת ס"ת בהשאלת מחברת השיעורים

ש. יש שיטות בפוסקים שקיום מצות כתיבת ס"ת, זה לא דוקא בספר תורה ממש אלא בשאר ספרי לימוד המיועדים לציבור ומשתמשים בהם עוד יותר מס"ת.

מעתה יש לדון האם בחור בישיבה שכותב במחברת את השיעורים ששומע מרבותיו ואח"כ התברים משאילים ממנו את המחברת ומסכמים לעצמם מתוך זה, האם מלבד מצות עשיית חסד עם חבירו, קיים הכותב גם מצות כתיבת ס"ת, כי מרבה תורה וכמו שכותב ספרי לימוד.
ת. יתכן.

הכותב ס"ת ולא למד האם קיים למצוה

שאלה. בגמ' בסנהדרין כ"א ע"ב ילפינן מדכתיב ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, שמצוה על כל אחד ואחד לכתוב ס"ת משלו. (ובהרא"ש בהל' קטנות הלי' ס"ת א') הובא להלכה ביור"ד סי' ע"ב סעי' ב' שהאידינא שאין לומדים מתוך ס"ת, מצוות עשה על כל איש לכתוב חמשה חומשי תורה ומשנה וגמ' ופירושיהם להגות בהם, כי מצוות התורה היא ללמוד בה כדכתיב ולמדה את בני ישראל שימיה בפיהם, הפרישה והש"ך נקטו שלרא"ש בזה"ז המ"ע נאמרה רק באלו ולא בס"ת.

והשאלה היא-לפי הדרישה והש"ך בדעת הרא"ש בזמנם, האם הכותב ס"ת ולא למד בה האם לא יצא מצוות כתיבת ס"ת.
תשובה. יצא.

כתיבת ס"ת או ספר חידו'ת

שאלה. מה עדיף האם לכתוב ס"ת (דהיינו או לשלם לסופר), או לכתוב ספרים (או לשלם לת"ח שיכתוב) ובייחוד שהסכף שעולה היום לכתוב ס"ת יכול לתמוך בת"ח שיכתבו הרבה ספרים.
תשובה. להגר"א גם היום מצוה לכתוב ס"ת.

ותשובה: שו"ת עם רביה"ק בדיני תשובה

הנחת רכב באופן שמפריע לרבים

ש. אדם שהניח את רכבו בציד הכביש באופן שמפריע לרבים לעבור, האם עובר על גזל.
ת. כן.

בהנ"ל דרך התשובה

ש. אדם שיודע שעשה כן והפריע לרבים לעבור וגזל מזמנם, ע"י שהוצרכו להמתין עד שיסע, מהי הדרך שיוכל לעשות תשובה על המעשה, וכי די שיקבל על עצמו שיותר לא יפריע לציבור.
ת. כן.

תיקון לחילול ה' – ריקוד בהכנסת ס"ת

ש. מי שחטא ל"ע בדבר של חילול השם, האם כשרוקד ברחובה של עיר בהכנסת ס"ת יש בזה תיקון כשמרבה כבוד שמים.
ת. אולי קצת.

בהנ"ל ריקוד בשמחת בית השואבה

ש. האם כשרוקד בשמחת בית השואבה בחול המועד יש בזה ג"כ תקון, או שלא ניכר שזה לכבוד שמים, ולא יוכל לכפר בזה חטאו.
ת. כנ"ל.

בהנ"ל – ריקוד בשמחת תורה

ש. האם כשרוקד בשמחת תורה לכבוד התורה יותר מאחרים, האם ג"כ יכול להיות כתיקון של כבוד שמים לכפר על חטא חילול השם.
ת. כנ"ל.

בהנ"ל – השתתפות נשים בתהלוכה

ש. נשים שחטאו ל"ע בחילול השם, האם כשמשתתפות בתהלוכת ס"ת ברחובה של עיר והולכות בצדי הדרך, ג"כ יכולות לתקן בקידוש השם ע"י, או שכיון שלא רוקדות ממש, לא מספיק.
ת. קצת.

מחתרת חתורה לפניך – שוטה גדול אותו אדם שנשאר

ש. הרבינו יונה בשערי תשובה (שער א' אות ב') מביא משל מחז"ל "משל לכת של לסטים שחבשם המלך בבית האסורים וחתרו מחתרת, פרצו ויעברו, ונשאר אחד מהם, בא שר בית הסוהר וראה מחתרת חתורה והאיש ההוא עודנו עצור, ויד אותו במטהו. אמר לו קשה יום, הלא המחתרת חתורה לפניך ואיך לא מהרת המלט על נפשך".

ילמדנו רבינו שליט"א מה התביעה על אותו אדם שנשאר בבית הסוהר ולא ברח, הרי לכאורה הוא הכי בסדר שלא ברח דרך אותה מחתרת, ומדוע מכה אותו שר בית הסוהר שגם עליו היה לברוח בדרך זו.
ת. הוא שוטה גדול.

אין מביאין רא"י מן המשוגעים

ש. עוד צ"ב, לענ"ד נראה שבזמנינו אם יקרה כזה דבר, אותו אדם שלא ברח דרך המחתרת בבית סוהר הוא יקבל פרס, ואילו הבורחים כשיתפסו אותם בחזרה יקבלו עונש יותר גדול, על שהעזו לברוח מבית הסוהר, א"כ איך זה יסתדר עם המשל של חז"ל שהוא אמת.

ת. אין מביאין רא"י מן המשוגעים. [עזרת אליעזר]

פייס אלמנה ומחלה לו, האם יחשוש לקפידתה הקודמת

שאלה: מי שפגע באלמנה וכעסה עליו מאוד ו"קללתו" ברוב כעסה, ואח"כ פייסה וביקש ממנה מחילה על הפגיעה ומחלה לו, האם מ"מ צריך לחשוש מקפידתה וקללותיה.

תשובה: אם מחלה מחלה.

[דולה ומשקה]

מדוע אין צריך וידוי אחרי מחילה

שאלה: השעה"צ תרז. יג. צידד בהקניט את חברו ומחל לו דא"י"צ כלל ויודוי כי העבירה לשמים היא רק כשיש עבירה לחברו, וצ"ע דאף שמתברר שלא היתה עבירה לשמים מ"מ לא גרע ממכין לחזיר ועלתה בידו טלה דהרי חשב להקניט שיש חטא לשמים.
תשובה: כיון שמחל ואין מצטער עשה המוטל עליו, (א.ה.) דתשובתו התקיימה בזה ורק זה מוטל עליו.

תשובה בלא גוף נקי

שאלה: בביה"ל תקפ"ח דן שאסור לקיים מצוה בלא גוף נקי דחושב לצאת בה י"ח – מה הדין בקיום מצות תשובה כשמחפש במעשיו וחוזר מהם בלא גוף נקי.
תשובה: מותר.

עוסק בפרשת הקרבנות בשבת

שאלה. מה שאמרו בגמ' תענית דף כ"ז דהעוסק בפרשת הקרבנות נמחלים כל עוונותיו האם זה גם בשבת שאין הקרבת קרבנות דמ"מ עוסק בפרשת הקרבנות או רק בחול.
תשובה: כן.

תשובה על לאו שאין בו מעשה

שאלה. האם לאו שאין בו מעשה מהני בו תשובה בלא יו"כ [דאין בו מלקות והוה כניתק לעשה שא"י"צ בו יו"כ].
תשובה: יתכן, (א.ה.) ע' ברכת פרץ פרשת ראה שכתב כן לענין לאו שבכללות.

הקפדה אחר מחילה

האם נכון שאף כשמותר לאדם להקפיד ע"פ דין מ"מ אם אמר שמוחל ושוב הקפיד זה שלא כדין ויענש.
תשובה: נכון.

תיקון על הנחת תפילין פסולות

שאלה: אדם שבדק תפיליו ומצאם פסולות כך שמעולם לא קיים מצות תפילין, מה תקנתו.
תשובה: יחזור על הלכות תפילין. [נזר החיים]

אכילה בחתונה ללא ששימחו את החתן

ש. אכל בחתונה בלא לשמח את החתן כלל לא בחתונה ולא בימי השבע ברכות, האם צריך כפרה ואיך יעשה.
ת. יבקש מחילה מהחתן.

פיוס חבירו דרך הטלפון

ש. בענין לפייס את חבירו, האם מועיל כשמדבר עמו בטלפון או שצריך לטרוח לבוא אליו ולהראות בפניו דוקא כדי שהפיוס יהא בשלימות.
ת. א. יתכן. ב. סגי.

החליף בטעות מאכל עם חבירו

ש. בחורים שהניחו מאכלים בארון בפנימייה וכל אחד יש לו את האוכל שקנה לעצמו. כיצד באופן ששניהם במקרה קנו אותו מאכל ולא ידעו זה מזה, ואח"כ בטעות אחד אכל את אחד מהמאכלים הדומים בחושבו שזה שלו ואח"כ התברר לו שאכל את המאכל של חבירו, ולכן נתן לו את המאכל שלו לחבירו. האם למעשה היה כאן מעשה גזילה בשוגג, כי אכל דבר שלא היה שייך לו, וצריך כפרה על הגזילה בשוגג הגם שכבר השיב לחבירו את המאכל, כי מלבד חיוב להשיב את הגזילה, צריך כפרה על עצם המעשה, או שבכה"ג שאכל את של חבירו בטעות וחשב שזה שלו, אין כאן מעיקרא מעשה גזילה אפילו בשוגג.
ת. טוב שימחל לו.

קרעו שערי שמיים לרפואת הגאון הגדול רבי ישראל בונים בן חיה רויזא שרייבר שליט"א ר"י נתיב הדעת וגאב"ד אשדוד, הזקוק לרחמי שמיים מרובים

אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו.

רשכבה"ג מרנא רבינו הדרך אמונה זצוק"ל הורה לכוון באל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו, על רשכבה"ג מרנא רבינו האילת השחר זצוק"ל, והנה אחר שכבו המאורות רבותינו זע"א, יש לנו לדעת כי דור דור ודורשיו, וכתב החזו"א: "השגחתו יתברך היא בכל דור ודור, על היחידים ששתלן בכל דור ודור, להורות חוקיו ומשפטי ישראל, וכשהם מעמיקים בהלכה, הם בשעה זו כמלאכים ורוח ממרום שורה עליהם".
א"כ וודאי יש לנו להתעורר בימי הרחמים והסליחות באמירת שמע קולינו ולזעוק בתפילה ובתחינה אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו, ולכוון על רשכבה"ג מרנא רבינו גאון ישראל הגאון רבי דב לנדו שליט"א שנזכה שימשיך להאיר עיני כלל ישראל עוד רבות בשנים בתורה וביראה והדרכה בדרכי החיים מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא.

יו"ל ע"י מכון "דרך אמונה" בקול ובכתב – קו דרך אמונה: 0799-211-666 לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון מובא מידי שבוע במסגרת חוברת אוצר הפרשה, גליונות מרבתינו זעוק"ל ושליט"א ניתן לקבלו במייל – a169258235@gmail.com

נא טלו שותפות בזיכוי הרבים - לתרומות והנצחות ליכות ולע"נ ניתן לפנות למייל אוצר הפרשה, וכן במספר - 055-760-0055